

Je patrné, že prostredie, čas a ďalšie faktory mali výrazný dopad na to, v akom štádiu je súčasný stav používania sintštiny a uchovávaní špecifických tradícií a zvykov.

V dobe, keď sa zakladatelia rodiny usadili v lokalite, to znamená zhruba v štyridiatych rokoch minulého storočia, bola jazyková situácia v rodine na vysokej úrovni, sintština sa užívala každodenne. Na živosť jazyka mal pozitívny vplyv hlavne kočovný spôsob života, vďaka ktorému rodina nikdy nemala dostatok času sa asimilovať a plne osvojiť cudzí jazyk. Skutočnosť, že sintštinou dnes nehovorí plynule ani jeden člen rodiny žijúci v skúmanej lokalite, ovplyvňovali faktory, ktoré sa vzájomne prelínajú a je len ťažké odhadnúť, ktorý z nich mal na stratu spôsobilosti najväčší negatívny dopad. Zásadným zlomom v rodine bolo bezpochyby jej usadenie. Rodina, ktorá po celé generácie kočovala,

53

bola zrazu usadená na jednom mieste a nútená sa užiť. Poľahčujúcou okolnosťou však bolo, že otec rodiny, Albert, sa podľa dostupných materiálov v lokalite narodil a počas kočovania sa tu niekoľkokrát s rodinou na pár dní zastavil.

Po usadení museli čeliť novým situáciám, pri ktorých iná možnosť, než sa prispôbiť, príliš nebola. V dedine sa usadili v šeregu, v osade medzi slovenskými Rómami. A samozrejme prichádzali do styku omnoho častejšie s gádzami. Bolo treba sa dohovoriť, a to s gádzami, s ktorými boli nútení komunikovať už pri kočovnom vykonávaní remesla, ale i s miestnymi Rómami. A tí nielen, že patria do inej subetnickej skupiny než Sintovia, ale rómštinu už v tej dobe takmer nepoužívali.⁹⁵ Čím ďalej, tým viac sa stávala hlavným komunikačným prostriedkom slovenčina, ktorú si najrýchlejšie osvojili pochopiteľne deti. Členovia jednotlivých rodín a skupín zakladali nové rodiny (u Sintov sice bola uprednostňovaná endogamia, ale naväzovanie „miešaných“ partnerských vzťahov sa dialo hlavne kvôli nedostatku partnerov sintského pôvodu), čím sa vytvorila veľkorodina daného zloženia. S tým súvisí aj ďalší faktor: jazyk sa prestal predávať na potomkov, čím sa jedinými hovoriacimi stali najstarší členovia rodiny. Ich vymrením sa užívanie zredukovalo na kontakt s príbuznými žijúcimi v nemeckom Kolíne nad Rýnom. U príbuzných v Nemecku je sintština vitálnym jazykom, prostredníctvom ktorého určujú mieru kontaktu a prijatia príbuzných z inej zeme.